

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

RN. Prez. 19/13

Warszawa, 25 lipca 2013 r.

Pan Zbigniew Białek
Dyrektor Departamentu
Strategii i Deregulacji
Ministerstwa Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

LENGYEL HITES- ÉS
SZAKTOLMÁCSOK
SZÖVETSÉGE
TEPIS

Szanowny Panie Dyrektorze

W ramach konsultacji społecznych w imieniu Rady Naczelnej Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ zgłaszam niniejszym następujące uwagi do projektu z dnia 18 czerwca 2013 r. ustawy o zmianie ustaw regulujących warunki dostępu do wykonywania niektórych zawodów w zakresie dotyczącym zmian ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.).

Art. 2 ust. 1 pkt 1 - akceptujemy zastrzeżenie co do prawa podjęcia zatrudnienia lub samozatrudnienia na terytorium RP jako warunku dostępu do zawodu tłumacza przysięgłego.

Art. 2 ust 1 pkt 5 – postulujemy zachowanie obecnie obowiązującego przepisu, zaś możliwość nabycia prawa do wykonywania zawodu TP przez osoby nieposiadające tytułu magistra proponujemy zapisać w dodanym ustępie 3 artykułu 2 jak poniżej.

Art. 2 ust. 3 – postulujemy dodanie nowego przepisu w brzmieniu: „Minister Sprawiedliwości może, w uzasadnionym przypadku, wyrazić zgodę na przystąpienie do egzaminu na tłumacza przysięgłego kandydata, który legitymuje się innym wykształceniem niż określone w ust. 1 pkt 5”.

Art. 9 ust. 3 – postulujemy nieuchylenie przepisu ust. 3 i zachowanie jego intencji jako jedynej treści tego artykułu w brzmieniu: „Art. 9. Dane tłumacza przysięgłego wskazane w art. 8 ust.1 pkt 2, 4 i 9 nie są podawane do publicznej wiadomości.”

Art. 11 ust. 1 – akceptujemy z aprobatą dodanie możliwości zawieszenia działalności TP na wniosek tłumacza.

Art. 16 ust. 2 - postulujemy dodanie na końcu ustępu po wyrazach: „przy uwzględnieniu stopnia trudności i zakresu tłumaczenia” wyrazów „oraz rocznego wskaźnika waloryzacji”.

Art. 18 ust. 2 i ust. 3 – postulujemy dodanie w ust. 2 wyrazów zaznaczonych kursywą i pominięcie drugiego zdania obecnego przepisu oraz dodanie ustępu 3 w brzmieniu zgodnym z wersją strony rządowej w projekcie (niedoszłej do skutku) nowelizacji ustawy o ztp w 2008 r.:

Art. 18. 2. Na wszystkich poświadczonych tłumaczeniach oraz poświadczonych odpisach pism, które wydaje tłumacz przysięgły, *w formule poświadczającej wymienia się datę i pozycję, pod którą tłumaczenie lub odpis są odnotowane w repertorium oraz stwierdza się, czy tłumaczenie sporządzono z oryginału, kopii, skanu lub faksu.*

3. *Wykonane przez siebie tłumaczenie lub odpis pisma tłumacz przysięgły opatruje pieczęcią po jego sporządzeniu, umieszczając ją obok podpisu bezpośrednio pod formułą poświadczającą.*

Art. 21 ust. 1 – akceptujemy dodanie do obowiązków TP podlegających odpowiedzialności zawodowej obowiązku określonego w art. 8 ust. 2 dotyczącego zgłaszania zmiany danych objętych wpisem na listę TP.

Art. 21 ust. 2 pkt. 3 – akceptujemy intencję dyscyplinowania tłumaczy przysięgłych karami pieniężnymi, jednak kara taka nie powinna być wyższa od określonej w projekcie jako „jedna dziesiąta przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ...”, dlatego **postulujemy zmianę** w wyrażeniu „kara pieniężna nie niższa od” wyrazów „nie niższa od” na „w wysokości”.

UZASADNIENIE POSTULATÓW

Art. 2 ust 1 pkt 5 - postulat zachowania obecnego brzmienia tego przepisu ma na celu uchronienie ustawodawcy przed zarzutem, że uznał wykształcenie średnie za wystarczające, aby zdać egzamin na tłumacza przysięgłego, podczas gdy jest rzeczą oczywistą, iż absolwent szkoły średniej nie posiada wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu TP - ani w zakresie znajomości języka obcego, ani tłumaczenia tekstów specjalistycznych, ani nawet ich rozumienia w języku polskim. Również teza, iż „tłumacze przysięgli nie muszą dokonywać naukowych analiz” jest z gruntu błędna, ponieważ akurat analiza porównawcza jest istotą pracy tłumacza, a w przypadku tłumaczenia specjalistycznego – naukowa analiza porównawcza. Ponadto, zachowanie obecnego przepisu pozwoli na uznanie przez Komisję Europejską, że Polska stosuje się do nakazu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, stanowiącej w art. 8 o niezmnieszeniu poziomu ochrony prawa człowieka do rzetelnego procesu, którego realizacja jest możliwa wyłącznie z udziałem wykwalifikowanych tłumaczy.

Art. 2 ust. 3 – postulat dodania nowego przepisu ma na celu dopuszczenie przez Ministra Sprawiedliwości do egzaminu na TP nielicznych osób ze średnim wykształceniem w uzasadnionych przypadkach, czyli z ważnego powodu, jakim może być wyłącznie brak tłumaczy danego języka rzadkiego. Przede wszystkim jednak dodanie takiego przepisu zachowa właściwą proporcję między ogólną zasadą a wyjątkiem od niej, ponieważ w rzeczywistości nawet osoby z wyższym wykształceniem filologicznym kształcą się na studiach podyplomowych, aby przystąpić do egzaminu na TP, chociaż prawo im tego nie nakazuje i nigdy nie nakazywało. Takie rozwiązanie umożliwi realizację intencji projektodawcy, unikając równocześnie niepożądanych reakcji ze strony środowiska TP, które wyraziło głębokie oburzenie na propozycję drastycznego obniżenia poziomu wykształcenia kandydatów na TP i na niefortunne jej uzasadnienie.

Art. 9 ust. 3 – postulat zachowania treści obecnego ust. 3 tego artykułu ma na celu niepodawanie do publicznej wiadomości danych tłumacza przysięgłego wskazanych w art. 8 ust.1 pkt 2, 4 i 9, czyli daty i miejsca urodzenia, miejsca zamieszkania oraz informacji o orzeczonych karach z tytułu odpowiedzialności zawodowej TP, ponieważ dane te nie mają znaczenia dla korzystających z usług TP i naruszają ochronę dóbr osobistych (data i miejsce urodzenia), narażają bezpieczeństwo osobiste tłumaczy uczestniczących w postępowaniu karnym (miejsce zamieszkania) oraz są niezgodne z zasadą jednej kary za jedno naruszenie prawa (informacja o karach orzeczonych przez KOZ), jako że publikacja takiego faktu jest dodatkową karą. Dolegliwości wynikające z uchylecia ustępu 3 spowodują więc utrudnianie wykonywania zawodu, co jest sprzeczne z intencją projektodawcy.

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

LENGYEL HITES-ÉS
SZAKTOLMÁCSOK
SZÖVETSEGE
TEPIS

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Art. 16 ust. 2 - postulat dodania zapisu o uwzględnianiu rocznego wskaźnika waloryzacji ma na celu ułatwienie dostępu do zawodu tłumacza przysięgłego, którego stawki wynagrodzenia na poziomie z roku 2005 po dziewięciu latach niewaloryzowania nie zachęca do wykonywania zawodu nawet osób bez żadnych kwalifikacji, zwłaszcza młodych, które chętniej wyemigrują lub znajdą lepiej płatną pracę w gastronomii. Postulat jest zgodny z intencjami projektodawcy.

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

Art. 18 ust. 2 i ust. 3 – postulat dodania w obecnym ust. 2 wyrazów „*oraz stwierdza się, czy tłumaczenie sporządzono z oryginału, kopii, skanu lub faksu*” ma na celu dostosowanie formuły poświadczającej do obecnych wymogów praktyki zawodowej wynikających z postępu techniki oraz konieczności stwierdzania postaci tłumaczonego tekstu w związku z odnotowanymi nadużyciami w tym zakresie. Postulat pominięcia drugiego zdania tego ustępu wynika z zawarcia jego treści w postulowanej (oznaczonej kursywą) części pierwszego zdania. Natomiast postulat dodania ust. 3 jest realizacją intencji strony rządowej wyrażonej podczas sejmowych obrad nad przygotowaniem nowelizacji uztp z poselskiej inicjatywy PiS, ostatecznie niedoszedłej do skutku w 2008 roku. Zarówno treść postulowanego ust. 2, jak i ust. 3 ma na celu ułatwienie praktyki zawodowej TP, usuwając dotychczasowe wątpliwości w tym zakresie przez precyzyjne określenie procedury poświadczania tłumaczenia lub odpisu pisma.

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

Art. 21 ust. 2 pkt. 3 – postulat zmiany proponowanej wysokości kary orzekanej przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej TP wynika z braku odniesienia stawek wynagrodzenia za czynności TP do obecnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z powodu niewaloryzowania tych stawek od dziewięciu lat, tj. od 2005 roku. Co prawda uchybienia będące powodem orzekania kary pieniężnej niewątpliwie usprawiedliwiają dyscyplinowanie tłumaczy, ale w kontekście drastycznie zaniżonych stawek TP wymierzanie zawyżonych kar pieniężnych byłoby po prostu niemoralne.

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

Z wyrazami poważania

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

dr Danuta Kierzkowska
prezes

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

Do wiadomości:

Departament Zawodów Prawniczych
i Dostępu do Pomocy Prawnej MS

LENGYEL HITES- ÉS
SZAKTOLMÁCSOK
SZÖVETSÉGE
TEPIS